

מבוא לסוציולוגיה – 4 נ"ז קורס מתקשב

arattner@univ.haifa.ac.il מגדל אשכול, קומה 22, חדר 2206	פרופ' אריה רטנר שעת קבלה: בתיאום מראש	שם המרצה:
machina30@walla.com החוג לסוציולוגיה, חדר מתרגלים	מורן טלמור שעת קבלה: בתיאום מראש	עוזרת הוראה:

הסוציולוגיה הינה תחום ידע העוסק בחקר החברה האנושית ובמיקומה של האדם בתוכה. הקורס יציג את היסודות התיאורטיים של החשיבה הסוציולוגית לצד דיון בסוגיות חברתיות עכשוויות בחברה בכלל וזו הישראלית בפרט. הקורס מיועד להקנות לסטודנטים את הכלים הבסיסיים להכרת והבנת הסוציולוגיה. הסטודנטים ילמדו להכיר במהלך הקורס את יסודות החשיבה הסוציולוגית, כיצד מתבצעים מחקרים בנושאים חברתיים ומה הם חברה ותרבות. במהלך הקורס ייחשפו הסטודנטים למושגים בסיסיים כגון סוציאליזציה, פיקוח חברתי, סטייה חברתית, לכידות חברתית, ערכים, נורמות ומושגים נוספים. נכיר את הכוחות והתהליכים הפועלים בחברה ואת הגישות התיאורטיות המרכזיות המנוסות להסביר את התהליכים והתופעות השונות המתרחשות בחברות ובתרבויות שונות. ההרצאות וחומרי הקריאה אמורים לספק כלים על מנת להתחיל לחשוב באופן סוציולוגי ולהגביר את המודעות לגבי הכוחות החברתיים שמעצבים את חיינו.

מטרות הקורס

- ✓ להבין איך סוציולוגים משיגים מידע ומנתחים אותו ומה הם העקרונות הבסיסיים של מחקר חברתי
- ✓ להתוודע לתיאוריות הסוציולוגיות המרכזיות ולהבין כיצד הן מסייעות בהבנת אירועים ותהליכים בחברה
- ✓ להדגים וליישם את הפרספקטיבה הסוציולוגית ביחס לסיטואציות מחיי היומיום

דרישות הקורס:

1. אישור הסילבוס - צפייה בהרצאות ובחומרי הקריאה מותנית בקריאת הסילבוס ובאישורו.
2. צפייה בהרצאות המתוקשבות באתר הקורס.
3. קריאת כלל המאמרים הרלוונטיים לכל הרצאה.
4. מבחן סוף סמסטר (100% מהציון הסופי) – 50 שאלות אמריקאיות (ללא בחירה), ללא חומר עזר. החומר למבחן כולל את כל חומרי ההרצאות ואת כל מאמרי החובה. המבחן יתקיים באופן פרונטלי וידרוש נוכחות באוניברסיטה בהתאם לתאריך בלוח הבחינות.

ציון מעבר בקורס הינו בהתאם לדרישות חוג האם.

ציון מעבר למי שלוקח את הקורס במסגרת השלמה לתואר שני (MA) בשירותי אנוש - 80

תקשוב הקורס: חומרי הקורס יופיעו באתר הקורס במודול – על הסטודנטים מוטלת החובה להתעדכן באופן שוטף בפרסומים ובהודעות שם.

אתר הקורס: <https://mw8.haifa.ac.il/course/view.php?id=6156>

נושאי לימוד ורשימת קריאה

הקדמה – מהי סוציולוגיה?

- משוניס, גי. (1999). "הפרספקטיבה הסוציולוגית" בתוך **סוציולוגיה**, תל-אביב, האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 2-16.
- לנדמן, ש'. (2018). "שיום ילודים יהודים בישראל: בחירה בין ערכים בסיסיים". **סוציולוגיה ישראלית**, י"ט (2), 191-212.

גישות ותיאוריות סוציולוגיות א'

- משוניס, גי. (1999). "תיאוריה סוציולוגית" בתוך **סוציולוגיה**, תל-אביב, האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 16-26.
- גידנס, א', וסאטון, פ.ו. (2013). **סוציולוגיה** (מהדורה שישית – כרך א'). האוניברסיטה הפתוחה: רעננה, עמ' 10-11.

גישות ותיאוריות סוציולוגיות ב'

- רוטמן, ע' וסער, ע'. (2014). "גן הילדים הפרטי: אנטי-צרכנות ומעמד בעידן קפיטליסטי", **סוציולוגיה ישראלית**, ט"ו (2), 262-281.
- Ward, J. "What are you doing on Tinder? Impression management on a matchmaking mobile app". **Information, Communication and Society**, 20(11): 1644-1659.

תרבות וזהות

- משוניס, גי. (1999). "מהי תרבות" בתוך **סוציולוגיה**, תל-אביב, האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 58-82.
- דונת, א'. (2013). "טובים השניים מן האחד? כמה הגיונות תרבותיים של מוסד האחאות בישראל", **סוציולוגיה ישראלית**, ט"ו (1), 35-57.
- שמוע-ניר, ל' ודורצין, א'. (2016). "תרבות נהיגה בישראל: סגנון נהיגה ויחס לחוקי תעבורה". **סוציולוגיה ישראלית**, י"ז (2), עמ' 138-159.

סוציולוגיה של סטייה ועבריינות א'+ ב'

- גוד, א'. (2002). **על הסטייה**. האוניברסיטה הפתוחה: תל אביב. עמ' 23-33.

- גידנס, א', וסאטון, פ.ו. (2013). "פשיעה וסטייה" (פרק 21) בתוך **סוציולוגיה** (מהדורה שישית – כרך ב'). האוניברסיטה הפתוחה: רעננה, עמ' 827-845.
- קצ'רגין, ע'. (2014). "התחלות, לקויות למידה ומעשי רמייה: על בריחה מאחריות בחינוך בן זמננו". **דברים – כתב עת אקדמי**, מכללת אורנים.

ארגונים ורשתות חברתיות

- גידנס, א', וסאטון, פ.ו. (2013). "ארגונים ורשתות" (פרק 18) בתוך **סוציולוגיה** (מהדורה שישית – כרך ב'). האוניברסיטה הפתוחה: רעננה, עמ' 689-702, 719-730.

מחקר חברתי

- בייט-מרום, ר'. (2001). "שיטות מחקר במדעי החברה" – עקרונות המחקר וסגנונותיו. האוניברסיטה הפתוחה.
- פניגר, י', מקדוסי, ע' ואיילון, ח'. (2016). "אי שוויון בהשלמת התואר הראשון: רקע חברתי, הישגים לימודים קודמים ומאפיינים מוסדיים", **סוציולוגיה ישראלית**, י"ח (1), 82-104.

ספרי הקורס (להעשרה - לא חובה)

- משוניס, ג'. (1999). **סוציולוגיה**, תל-אביב, האוניברסיטה הפתוחה.
- שפירא י' ובן-אליעזר, א'. (1987). **יסודות הסוציולוגיה**. תל אביב, עם עובד.